

Handläggare:
Åke Wennmalm

Landstingsstyrelsen

Yttrande över Landstingsrevisorernas rapport 23/2008 – Jämförelser på miljöområdet – Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne

Ärendet

Landstingsrevisorerna har i revisionsplan för 2008 beslutat genomföra ett granskningsprojekt som inriktas på att redovisa skillnader och likheter i miljöstyrningen mellan Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. Ett syfte med att göra jämförelser anges vara att se vad landstinget och regionerna kan lära av varandra. Granskningen har resulterat i rapporten (23/2008) "Jämförelser på miljöområdet – Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen (VGR) och Region Skåne (RS)". Landstingsrevisorerna beslutade 2009-01-23 att överlämna rapporten till landstingsstyrelsen för kännedom och med möjlighet till yttrande senast 2009-05-04. Förvaltningens förslag till yttrande följer nedan.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anta förslaget till yttrande, samt

att överlämna yttrandet till Landstingsrevisorerna för kännedom

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen noterar med tillfredsställelse Landstingsrevisorernas initiativ att genomföra jämförelsen. Några givna normer för hur struktur och funktion på miljöarbete ska bedrivas i en organisation med uppgifter och omfattning som landstingets finns inte, och varje jämförelse med likartade organisationer kan därför skapa nya idéer till förbättringar.

Revisorerna konstaterar att landstinget och regionerna (jämförelseobjekten) i princip arbetar med samma miljöfrågor, även om miljömålsområdena sinsemellan är olika formulerade. Förvaltningen tolkar detta som att jämförelseobjekten vart och ett för sig identifierat de miljöfrågor som sannolikt är de mest väsentliga inom verksamheterna. I rapporten påpekas också vikten av samarbete mellan jämförelseobjekten, exempelvis i frågor om utveckling av gemensamma nyckeltal. Förvaltningen delar denna uppfattning och konstaterar också att samverkan redan finns inom väsentliga områden såsom energisparande åtgärder och hållbar upphandling.

Rapporten konstaterar också att SLLs miljöarbete står sig väl i jämförelse med VGR och RS. Som framgångsfaktorer för SLL anges bland annat:

- ett tydligt miljöpolitiskt program med utvecklingsdrivande mål
- bra stöd för miljöfrågorna bland annat i koncernledningen och ett väl utvecklat miljönätverk
- användningen av ekonomiska styrmedel samt
- koncernövergripande miljöredovisning sedan flera år

Förvaltningen delar uppfattningen att dessa framgångsfaktorer varit av stor betydelse för miljöarbetet.

I rapporten har ett antal fördjupningsområdet valts ut, nämligen

- miljöledningssystem i folktandvården
- energianvändningen i byggnader och
- lustgasanvändningen

Som grund för valet av områden anges att dessa finns representerade inom vart och ett av jämförelseobjekten. Förvaltningen vill här framhålla att det hade varit av minst lika stort intresse att analysera kollektivtrafikens miljöarbete inom jämförelseobjekten eftersom kollektivtrafiken med säkerhet är den mest miljöbelastande verksamheten inom vart och ett av dem. SLLs miljöarbete bedöms av förvaltningen som föredömligt, för att inte

säga internationellt ledande, och en jämförelse med motsvarande i VGR och RS hade varit synnerligen intressant.

Rapporten anger två områden som SLL kan förbättra, nämligen energianvändningen och den landstingsexterna kommunikationen av miljöarbetet.

Som grund för det första påpekandet anges att SLL synes ha högre förbrukning av fastighetsenergi än VG och RS. Till fastighetsenergi räknas i detta avseende såväl el som fjärrvärme. Rapporten inte tagit hänsyn till eventuella olikheter i redovisning och nyckeltal mellan jämförelseobjekten. Locum räknar bort kallytor ur sin areaberäkning, vilket medför att en mindre area redovisas än om sådana ytor ingår i beräkningen. Detta leder till förment högre förbrukning.

Locum har också under ett flertal år renodlat sitt fastighetsbestånd till att endast omfatta kärnverksamheten, dvs slutenvård. Därigenom ingår en relativt liten andel vårdcentraler och andra verksamheter med mindre förbrukning än de teknikintensiva sjukhusen. Sjukhus i allmänhet och universitetskliniker i synnerhet har en betydligt högre installationstäthet än vårdcentraler, och därmed också en högre förbrukning per ytenhet.

Vidare bör noteras att energiförbrukningen redovisas i förbrukning per ytenhet, vilket automatiskt leder till bättre nyckeltal ju mindre vårdverksamhet som finns per ytenhet. Förvaltningen vill med dessa påpekanden fästa uppmärksamhet på att en jämförelse av energiförbrukning i fastighetsbestånden bör omfatta fler nyckeltal än enbart energi per ytenhet för att ge korrekt bild av eventuella skillnader. Tillkommande nyckeltal som bör kunna komma ifråga är exempelvis energi per mängd producerad vård, eller energi per invånare som omfattas av huvudmannens vårdansvar. Jämförelsen åskådliggör därmed just det faktum som påpekas i rapporten, nämligen behovet av gemensamma och jämförbara nyckeltal.

VG och RS anges i rapporten ha ett mer utvecklat externt kommunikationsarbete i miljöfrågor än SLL. Förvaltningen bedömer att detta är korrekt. I den av fullmäktige antagna miljöpolicyen för SLL anges som femte punkt att landstinget ska "informera och påverka anställda, allmänhet och andra organisationer i syfte att sprida kännedom om och förbättra landstingets miljöresultat". Något uppdrag att verka för att förbättra det landstingsexterna miljöarbetet finns inte inom SLL, till skillnad mot VGR och RS. Däremot bör enligt förvaltningens bedömning informationen till allmänheten om landstingets interna miljöprestanda kunna förstärkas.

Miljökonsekvenser av beslutet

I rapporten beskrivs SLLs miljöarbete som i huvudsak framgångsrikt. Vissa förbättringspotentialer identifieras. Om dessa potentialer kan utnyttjas innebär det en minskad miljöbelastning från landstingets verksamheter.

Mona Boström

Åke Wennmalm